

M'han proposat anar á visitar els examens de les escoles. Al dir-me si hi volia anar se m'ha aparegut tot el temps que jo vaig passar á estudi.

Al pensar en anar á visitar examens d'escoles, ab tota crudeltat han tornat á reviure en mi aquelles hores tancat en una d'elles, ab l'ensopiment pera tots cantons ab la fredor d'aquelles sales, ab la basarda de l'ambient, ab els carrers que passava per anarhi.

D'aquella época no'n tinc cap recort que'm fassi agradable'l pensarhi. Passá per mi aquell paréntesis de temps que allí vaig estar soterrat, com á castich de la vida. Sortint dels primers temps de nin y ab un pressentiment de que s'entra en una altra edat, vaig entrar en elles sense sapiguer perque.

Aquelles cares farrenyes, que les recordo ab recansa, mai varen indicarme el perque hi anava; en tot el temps que hi vaig esser mai m'indicaren tant sols camins pera que jo sol ho vejés.

Vaig passarhi alguns anys: m'embutiren en el cervell multitud de coses d'una manera automática; vaig fer la primera comunió, y enllestit de tot lo que podien donarme en aquelles cases, varen tréuremen: y al sortir vaig tambalejar quan em posaren á ple aire pera tornar á viure. Desde fora me l'es he mirat diferents cops. Quin odi que les tinc, pensant que m'insesibilisaren tant de temps.

He corregut, he fet vía en altres sentits, y les lluites d'altres moments m'han fet esborrar la persistència ab que'm dolia del temps perdut. Y al anar cap á les escoles per ohir els examens, jo desitjava que homes alligonsats pel temps que ells han sigut alumnes, desitjessin millor sort pera'ls infants d'are; jo pressentia que en la gent ardidada ab que compta actualment Catalunya, forçosament hi tenien d'haver els homes que han de tenir una fé gran, molt gran, en la mainada d'avui.

M'he trobat ja en les escoles, y á l'entrar he sentit els mateixos escándols y aldarulls que s'acostuma á sentir en la majoria dels nostres estudis, cantant coses que mai arriben á

apendre, com per exemple aquell ridicol *yo amo*, etc., ab aquells pregs y cantarelles tant antipátiques.

He voltat les sales, atapaides de nois, y assegut contemplantlos per esperar que comencessin á examinar, he observat que de tants no n'hi havia potser un, qu'estés satisfet y alegre, al contrari, puig á tots els recava es-tarhi.

Els he vist traspasar d'un cantó al altre per ordre de seccions, á fi d'esser preguntats. Ja comencen els examens y el tribunal junt ab el mestre, fa preguntes; totes les responen deprssa, ab una memoria gens racional que'm fa pena, passan á demostrarho y la gran majoria's troba que no ho havien entés gaire be, fent moltes interrupcions per aclarir lo que per ells era una incógnita.

Jo voldria sentirlos llegir á mes d'aquets llibres per naturalesa ensopits, altres com les poesies d'en Maragall, de l'Alcover, d'en Guimerá y de Mossén Cinto y que compreguessin tot lo que diuen, á fi d'agafar certa afició y gustet als coneixements literaris, aixis aixó els donaria dalit gros pera fer lo altre. També voldria que'm contessin l'encís d'excursions fetas, prácticas y originals, y una munió de belles coses qu'en l'avenir s'han per forsa de realisar y sols aixó donaria la seguritat d'as-solir una obra perfecte. Pero lo que mes m'encisarie, encís que es pera tots els artistes, que voltessin les escoles ab obres d'art, em seria agradable veure com se comencen á desterrar dels estudis aquelles barrueres estampes y aquelles lámnes y aquells colors tan idarmónichs; ab les reproduccions indignes de quadros, que tots plegats vicien l'esperit dels nois, els desorienten

Aquest hermós intent, seria'l millor elogi y sapigut aquest projecte, podrien anar descobrint moltes altres coses pera l'estil, qu'ara hi manquen y fa que si be aplaudim l'ideya dels examens, per aixó ens plau també fer constar aquest intent d'anar arrodonint l'ensenyança d'aquets infants en una forma molt mes complerta.

